

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 12090
София, 30.09.2020

Върховният административен съд на Република България - Осмо отделение, в закрито заседание в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МАРУСЯ ДИМИТРОВА
ЧЛЕНОВЕ: СВИЛЕНА ПРОДАНОВА
ВАСИЛКА ШАЛАМАНОВА

при секретар
на прокурора
от съдията
по адм. дело №
645/2020

ВАСИЛКА ШАЛАМАНОВА

и с участието
изслуша докладваното

Делото е образувано по касационна жалба на "АКЗ-Бургас" ЕООД, в която моли да бъде отменено решение № 1652 от 11.10.2019 год. по адм. дело 1311/2019 по описа на административен съд Бургас, с което се отхвърля жалбата на дружеството срещу АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г. на ТД - Бургас на НАП, в частта, с която е отказано на дружеството да бъде заплатена законната лихва върху недължимо събрана сума за осигурителни вноски за периода от внасянето на недължимо платената сума до деня, в който е следвало да бъде възстановена сумата.

При произнасянето по същество по спора тричленният състав на Върховният административен съд установи, че за правилно решаване на спора е необходимо тълкуване на разпоредбите на правото на ЕС – чл. 4, пар. 3 от Договора за Европейския съюз (принцип на лоялно сътрудничество и производните му принципи на равностойност и ефективност), чл. 19, пар. 1, изр. 2 ДЕС, чл. 291, пар. 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз, поради което съдът отправя до СЕС следното преюдициално запитване:

Страни по делото:

1. Касационен жалбоподател - "АКЗ-Бургас" ЕООД, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, п.к. 8104
бул./ул. територия "Лукойл Нефтохим Бургас" АД, адм. сграда "АКЗ", ет. 3, съдебен адрес и адрес за призоваване: гр. Бургас ул. Васил Левски № 16 ет. 3 офис 318

2. Ответник по касационната жалба - Директорът на Дирекция "Обжалване и данъчно-осигурителна практика" - Бургас.

3. Върховна административна прокуратура на Република България.

Предмет на делото:

4. Образуваното производство пред Върховния административен съд е касационно с предмет решение № 1652 от 11.10.2019 год. по адм. дело 1311/2019 по описа на административен съд Бургас.

С решението, в обжалваната му част, съдът е отхвърлил жалбата на дружеството срещу АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г., в частта, с която е отказано на дружеството да бъде заплатена законната лихва върху недължимо събрана сума за осигурителни вноски за периода от внасянето на недължимо платената сума до деня, в който е следвало да бъде възстановена сумата.

4. Фактическата обстановка по делото не е спорна между страните, като може да бъде синтезирана за целите на настоящото преюдициално запитване както следва:

4.1. С ревизионен акт № Р - 02000216000517 - 091 - 001/30.01.2017 година, издаден от ТД - Бургас на НАП, частично потвърден с решение № 95/24.07.2017 година на началник на отдел „Обжалване“, изпълняващ правомощията на директор на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ - Бургас (ОДОП) при ЦУ на НАП, на „АКЗ - Бургас“ ЕООД са определени публични задължения за периода 01.01.2014 - 31.08.2014 година, представляващи дължим данък по чл. 42 от ЗДДФЛ, ведно със законната лихва и дължими осигурителни вноски (ДОО и фонд ТЗБП, ДЗПО - УНПФ, ДЗПО в ППФ и ЗО в НЗОК), ведно със законната лихва.

4.2. Съгласно допуснатото по закон предварително изпълнение, „АКЗ - Бургас“ ЕООД заплаща така определените задължения, преди да бъде осъществен съдебен контрол за законосъобразността на ревизионен акт № Р - 02000216000517 - 091 - 001/30.01.2017 година, издаден от ТД - Бургас на НАП.

4.3. С решение № 942/10.05.2018г. по адм. д. № 1320/2017г. на Бургаския административен съд, оставено в сила с решение № 1211/30.01.2019 г. по адм. дело № 9376/2018 г. на Върховния административен съд, е отменен ревизионен акт № Р - 02000216000517 - 091 - 001/30.01.2017 година, издаден от ТД - Бургас на НАП, в частта, в която е потвърден с решение № 95/24.07.2017 година на началник на отдел „Обжалване“, изпълняващ правомощията на директор на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ - Бургас при ЦУ на НАП.

4.4. Във връзка с подадено в ТД на НАП - Бургас от „АКЗ - Бургас“ ЕООД искане за прихващане или възстановяване вх. № ИТ-00-1369/13.02.2019 год. и Решение на ВАС № 1211/30.01.2019год., с което е отменен РА № Р-02000216000517-091 -001/30.01.2017 год., на дружеството е извършена проверка, приключила с издаването на АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г., с който е прието следното

- за внесените главници за ДОО, за ДЗПО в УнПФ, ДЗПО в ППФ и ЗО в НЗОК (представляващи осигурителни вноски), не се дължат лихви на основание на чл.129, ал.6 от ДОПК, а за внесените лихви за просрочие по отменения РА на тези задължения са определени лихви от датата на внасянето/прихващането им до датата на издаване на АПВ в общ размер на 12 863,09 лв.

4.5. С решение № 86/23.05.2019 год. на Директорът на Дирекция "Обжалване и данъчно-осигурителна практика" – Бургас е потвърден АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г.

4.6. С решение № 1652 от 11.10.2019 год. по адм. дело 1311/2019 по описа на административен съд Бургас, съдът е отхвърлил жалбата на дружеството срещу АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г., в частта, с която е отказано на дружеството да бъде заплатена законната лихва върху недължимо събрана сума за осигурителни вноски за периода от внасянето на недължимо платената сума до деня, в който е следвало да бъде възстановена сумата. В решаващите мотиви на първоинстанционния съд се посочва, че съгласно чл.129, ал.6 от ДОПК недължимо внесените суми, с изключение на задължителни осигурителни вноски, се връщат със законната лихва за изтеклия период, когато са внесени въз основа на акт на орган по приходите, а в останалите случаи сумите се връщат със законната лихва от деня, в който е следвало да бъдат възстановени по реда на ал. 1 – 4 от същия член. С оглед на тази национална уредба, съдът е приел, че лихви върху недължимо внесените суми за осигурителни вноски не се дължат, тъй като законодателят изрично ги е изключил от кръга на сумите, върху които следва да бъдат начислени такива лихви.

Приложими норми

Национална правна уредба

5. Чл. 162, ал. 2, т.1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс:

„(2) Публични са държавните и общинските вземания:

1. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2016 г.) за данъци, включително акцизи, както и мита, задължителни осигурителни вноски и други вноски за бюджета;

9. (предишна т. 8, изм. - ДВ, бр. 12 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г. - изм., бр. 32 от 2009 г.) лихвите за вземанията по т. 1 - 8.

6. Чл. 163, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс:

„(1) Публичните вземания се събират по реда на този кодекс, освен ако в закон е предвидено друго.“

7. Чл. 129 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс:

„Чл. 129. (1) Прихващането или възстановяването може да се извършва по инициатива на органа по приходите или по писмено искане на лицето. Искането за прихващане или възстановяване се разглежда, ако е подадено до изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване, освен ако в закон е предвидено друго.

(2) След постъпване на искането по ал. 1 може да се възложи извършването на:

1. ревизия;
2. проверка.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Актът за прихващане или възстановяване се издава в 30-дневен срок от постъпване на искането в случаите, когато в същия срок не е възложена ревизия. Независимо от извършването на прихващане или възстановяване, включително когато актът по изречение първо е обжалван, задълженията за данъка или задължителните осигурителни вноски подлежат на установяване чрез извършване на ревизия. Ако актът е обжалван по съдебен ред, издаването на ревизионен акт е допустимо до влизане в сила на съдебното решение.

(4) Остатъкът след извършване на прихващането се връща на лицето по посочена от него банкова сметка. Възстановяването на суми, свързани с прилагането на Закона за местните данъци и такси, на физически лица, които не са търговци, може да се извършва и в брой.

(5) Органът по приходите е длъжен в 30-дневен срок от предявяването пред него на влязъл в сила съдебен или административен акт да възстанови или прихване по реда на ал. 2, т. 2 изцяло посочените в акта суми, заедно с дължимата по ал. 6 лихва, когато с акта в полза на задълженото лице е признато правото на получаване на:

1. суми за неправилно или недължимо платени, внесени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, такси, глоби, имуществени санкции, установени, събрани или наложени от органите по приходите, включително внесени по писмено указание или становище;
2. незаконосъобразно отказани за възстановяване суми.
3. (отм. - ДВ, бр. 94 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

(6) Недължимо внесени или събрани суми, с изключение на задължителни осигурителни вноски, се връщат със законната лихва за изтеклия период, когато са внесени или събрани въз основа на акт на орган по приходите. В

останалите случаи сумите се връщат със законната лихва от деня, в който е следвало да бъдат възстановени по реда на ал. 1 - 4.

(7) Актовете за прихващане или възстановяване могат да се обжалват по реда за обжалване на ревизионните актове.

Право на ЕС

8. Чл. 4, пар. 3 от Договора за Европейския съюз:

„(3) По силата на принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите-членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите.

Държавите-членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза.”

9. Чл. 19, пар. 1, изр. 2 от Договора за Европейския съюз:

„ (1) Съдът на Европейския съюз се състои от Съд, Общ съд и специализирани съдилища. Той осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите.

Държавите-членки установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза.“

10. Чл. 291, пар. 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз

„(1) Държавите-членки предприемат всички необходими мерки по вътрешното право за прилагане на правно обвързващите актове на Съюза.“

Практика на Съда на Европейския съюз

11. В Решение от 15 март 2007 г. по дело *Reemtsma Cigarettenfabriken* (С - 35/05, Сборник, стр. I - 2425, точка 37), Съдът приема, че при липсата на общностна правна уредба в областта на исканията за възстановяване на недължимо платени данъци, условията, при които такива искания могат да бъдат упражнявани, следва да се предвидят във вътрешния правов ред на всяка държава членка, като тези условия трябва да зачитат принципите на равностойност и на ефективност, т.е. не трябва да бъдат по - неблагоприятни от условията, засягащи подобни претенции, основани на разпоредби на вътрешното право, нито организирани по начин, който прави практически невъзможно упражняването на правата, предоставени от общностния правов ред. Това тълкуване е възприето и в Решението на

Съда от 21 януари 2010г. по дело Alstom Power Hydro (С - 472/08, точка 17).

12. В решенията посочени по-долу Съдът е извел задължението за възстановяване на недължимо платени суми:

- CEO, 10 април 2008 година, Marks & Spencer plc срещу Commissioners of Customs & Excise, дело C-309/06, Rep. 2008 I-02283, пар. 35.
- CEO, 9 ноември 1983 година, Amministrazione delle Finanze dello Stato срещу SpA San Giorgio, дело C-199/82, Rep. 1983 03595.;
- CEO, 17 юли 1997 година, GT-Link A/S срещу De Danske Statsbaner (DSB), дело C-242/95, Rep. 1997 I-04449. / такси, събирани от частноправни субекти, изпълняващи публични функции/;
- CEO, 8 март 2001 година, Metallgesellschaft Ltd и други, Hoechst AG и Hoechst (UK) Ltd срещу Commissioners of Inland Revenue и HM Attorney General, дела C-397/98 и C-410/98 (Съединени дела), 2001 I-01727. / изисквания за предварително плащане на данъци и такси/;
- CEO, 7 септември 2006 година, N срещу Inspecteur van de Belastingdienst Oost/kantoor Almelo, дело C-470/04, Rep. 2006 I-07409. / задължителни гаранционни плащания/;
- CEO, 14 юли 1977 година, Concetta Sagulo, Gennaro Brenca и Addelmadjid Bakhouchе, дело C-8/77, Rep. 1977 01495. / непропорционални глоби/;
- CEO, 2 декември 1997 година, Fantask A/S и други срещу Industriministeriet (Erhvervministeriet), дело C-188/95, Rep. 1997 I-06783. / прехвърляне на тежестта от неправомерно събрани суми върху трети лица/.

13. В Решение от 13 март 2007 г. по дело Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Сборник, стр. I-2107, § 112 и сл. и в Решение от 12 декември 2006 г. по дело Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, Recueil, стр. I-11753, § 202 и сл., Съдът приема, че въпросът за олихвяването на суми, събрани в нарушение на правото на Съюза, е предоставен за разрешаване при условията на процесуална автономия на държавите членки, но няма съмнение, че частноправният субект има право на лихва върху сумата за изтеклия период и изрично потвърждава, че според правото на Съюза държавите членки са длъжни да възстановяват събраните данъци в нарушение на правото на Съюза заедно с лихва като компенсация за неналичността на платените в нарушение на общностното право суми.

14. В Решение от 19 юли 2012 г. по дело Littlewoods Retail и др. (C-591/10, точка 24), Съдът приема, че въпреки липсата на разпоредби на

Съюза относно възстановяването на национални такси, несъвместими с правото на Съюза, правото да се получи възстановяване на такива такси е последица и допълнение от правата, предоставени на правните субекти по силата на разпоредбите на правото на Съюза, така както Съдът ги тълкува. Следователно държавата членка е длъжна да възстанови таксите, събрани в нарушение на правото на Съюза, като това право на възстановяване е субективно право, изведено от правния ред на Съюза. СЕС изрично подчертава, че съгласно принципът на равностойност правилата, които регулират възстановяването на събрани в нарушение на националното право суми следва да бъдат приложени и спрямо сходни искания за възстановяване на суми, събрани в нарушение на правото на Съюза.

15. В Решение от 18 април 2013 година по дело *C-565/11 (Mariana Irimie срещу Administrata Finance Publice Sibiu, Administrata Fondului pentru Mediu)*, Съдът е приел, че правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национален режим, който ограничава законните лихви, които се присъждат при възстановяване на такса, събрана в нарушение на правото на Съюза, до лихвите, начислени от деня, следващ датата на искането за възстановяване на тази такса.

16. В Решение от 8 март 2001 г. по дело *Metallgesellschaft и др., C-397/98 и C-410/98, Recueil, стр. I-1727, точки 87—89*, Решение от 12 декември 2006 г. по дело *Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, Recueil, стр. I-11753, точка 205*, Решение по дело *Littlewoods Retail и др., точка 25*, както и Решение от 27 септември 2012 г. по дело *Zuckerfabrik Jülich и др., C-113/10, C-147/10 и C-234/10, точка 65*, Съдът постановява, че държавите членки са длъжни да възстановят, ведно с лихвите, сумите за таксите, събрани предварително в нарушение на правото на Съюза. Съдът установява, че щом като вътрешният правен ред на всяка държава членка трябва да предвиди условията, при които такива лихви се изплащат, като се посочи начинът на изчисляването им, то тези национални правила не могат да лишат данъчнозадълженото лице от подходящо обезщетение за загубата, претърпяната от недължимото плащане на данъка.

Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване

17. Според националната правна уредба публични са държавните и общинските вземания: за данъци, включително акцизи, както и мита, задължителни осигурителни вноски и други вноски за бюджета; държавни и общински такси и др. (чл.162, ал. 2, т. 1 ДОПК). Публичните вземания се събират по реда на ДОПК, освен ако в закон е предвидено друго.

18. Данъчните плащания и вноските за задължителното държавно социално и здравно осигуряване имат различна правна природа. Двете категории публични държавни вземания имат различен характер и

предназначение, почиват на различно правно основание и пораждат различни правни последици. Осигурителните вноски нямат характер на данък. Срещу тях осигуреният получава право на съответни престации, докато данъкът е държавно вземане, което се дължи безвъзмездно.

19. Данъчните плащания и задължителните осигурителни вноски са публични държавни вземания, те са императивно установени в закона и заплащането им не зависи от волята на гражданите.

Законодателят в разпоредбите на ДОПК е предвидил общ ред за установяване на данъците и задължителните осигурителни вноски (Глава четиринадесета ДОПК), както и общ ред за възстановяване или прихващане (чл. 128 – 132 ДОПК), когато с влязъл в сила съдебен или административен акт в полза на задълженото лице е признато правото на получаване на суми за неправилно или недължимо платени (внесени или събрани) суми за данъци и задължителни осигурителни вноски, събрани или наложени от органите по приходите.

20. Съгласно чл. 129, ал. 6, изр. първо ДОПК недължимо внесените или събрани суми за задължителни осигурителни вноски са изключени от обхвата на вземанията, които се връщат със законната лихва за целия изтекъл период – от датата на недължимото плащане до датата на тяхното възстановяване.

21. Съгласно трайната практика на СЕС, въпросът за олихвяването на суми, събрани в нарушение на правото на Съюза, е предоставен за разрешаване при условията на процесуална автономия на държавите членки, но няма съмнение, че частноправният субект има право на лихва върху сумата за изтеклия период. В по-новата съдебна практика на СЕС изрично се потвърждава, че според правото на Съюза държавите членки са длъжни да възстановяват събраните данъци в нарушение на правото на Съюза заедно с лихва като компенсация за неналичността на платените в нарушение на общностното право суми (Решение от 13 март 2007 г. по дело *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, Сборник, стр. I-2107, § 112 и сл. и Решение от 12 декември 2006 г. по дело *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, *Rescueil*, стр. I-11753, § 202 и сл.).

22. В своята практика СЕС изрично подчертава, че съгласно принципът на равностойност правилата, които регулират възстановяването на събрани в нарушение на националното право суми следва да бъдат приложени и спрямо сходни искания за възстановяване на суми, събрани в нарушение на правото на Съюза (Решение по C- 591/10). Именно спазването на принципа на равностойност обосновава приложението на най-близката хипотеза за определяне на началния момент на олихвяване на недължимо събрани суми за задължителни осигурителни вноски, с който принцип националната правна уредба не е съобразена.

23. Съобразно принципа на равностойност, най-близката хипотеза за определяне на началния момент на олихвяване на недължимо събрани

суми за задължителни осигурителни вноски следва да е идентичен с този за олихвяване на другите/останалите недължимо внесени или събрани суми въз основа на акт на орган по приходите. По този начин разпоредбата на чл. 129, ал. 6, изр. първо ДОПК е непропорционална.

24. В практиката на СЕС се приема, че въпреки липсата на разпоредби на Съюза относно възстановяването на национални такси, несъвместими с правото на Съюза, правото да се получи възстановяване на такива такси е последица и допълнение от правата, предоставени на правните субекти по силата на разпоредбите на правото на Съюза, така както Съдът ги тълкува. Държавата членка е длъжна да възстанови таксите, събрани в нарушение на правото на Съюза, като това право на възстановяване е субективно право, изведено от правния ред на Съюза (Решение от 19 юли 2012 г. по дело Littlewoods Retail и др. (C-591/10, точка 24 и цитираната съдебна практика).

25. При липса на правна уредба на Съюза в тази област във вътрешния правен ред на всяка държава членка трябва да се посочат, в съответствие с принципа на процесуална автономия, компетентните юрисдикции и да се определят процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, доколкото посочените правила, от една страна, не са по-неблагоприятни от правилата относно сходни съдебни производства по вътрешното право (принцип на равностойност), и от друга страна, не правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза (принцип на ефективност) (Решение по дело Metallgesellschaft и др. (точка 85), както и Решение по дело Test Claimants in the FII Group Litigation (точка 203)). Принципът на процесуална автономия на държавите членки оставя в правомощието на вътрешния правен ред на всяка държава членка да определи процесуалните средства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, но той не може да има за последица ограничаването или накърняването на същността на тези права.

26. В Решение по дело Metallgesellschaft и др. СЕС посочва в точка 86, че евентуалното плащане на законна лихва върху недължимо събрани такси е вторичен въпрос, независимо от това, придържайки се към конкретния случай, той установява, че искането за плащане на лихва с оглед неизползването на сумите, платени в нарушение на общностното право, не е вторичен въпрос, а е самият предмет на иска в главното производство. Според Съда нарушението на общностното право в случая произтича не от самото плащане на данъка, а от неговата предварителна изискуемост. При тези обстоятелства присъждането на лихва представлява „обезщетение“ за това, което е било недължимо платено и изглежда необходимо с оглед на съблюдаване на правилата на договора.

Следователно искът по главното производство е основателен, по-конкретно в частта, в която се иска изплащане на законна лихва върху платените суми за периода от авансовото плащане на данъка до датата на неговата изискуемост.

27. Освен това, в Решението по дело Littlewoods Retail и др. (Решение 19 юли 2012 г. по дело Littlewoods Retail и др.), Съдът, позовавайки се на своята практика по дело Metallgesellschaft и др., както и по дело Test Claimants in the FII Group Litigation, постановява, че държавите членки са длъжни да възстановят, ведно с лихвите, сумите за таксите, събрани предварително в нарушение на правото на Съюза. Съдът установява, че щом като вътрешният правен ред на всяка държава членка трябва да предвиди условията, при които такива лихви се изплащат, като се посочи начинът на изчисляването им, то тези национални правила не могат да лишат данъчнозадълженото лице от подходящо обезщетение за загубата, претърпяната от недължимото плащане на данъка.

28. Правото за получаване на законна лихва като обезщетение за загубата, претърпяна от недължимото плащане на данъка в нарушение на правото на Съюза, се нарежда редом с правото на възстановяване на този данък и представлява едно субективно право, изведено от правния ред на Съюза. Това субективно право включва задължителност за плащането на законна лихва, считано от датата на плащането на този данък. Очевидно е, че считано от тази дата, а не от друга по-късна дата, данъчнозадълженото лице търпи загуби, поради това че не разполага със съответната сума пари.

29. Данъчнозадължените лица при забава в плащането на данъци са като цяло и без изключение длъжни да платят на държавния бюджет на държавите членки неплатените данъци, лихвите върху тях, считано от датата на забава, както и наказателни лихви и/или глоби.

30. От постоянната практика на СЕС следва, че правото на възстановяване на данъци, събрани от държава членка в нарушение на правото на Съюза, е последица и допълнение към правата, които правните субекти черпят от разпоредбите на правото на Съюза, забраняващи подобни данъци. Държавите членки по принцип са задължени да върнат събраните в нарушение на правото на Съюза данъци (Решение от 6 септември 2011 г. по дело Lady & Kid и др., C-398/09, Сборник, стр. I-7375, точка 17 и Решение от 19 юли 2012 г. по дело Littlewoods Retail и др., C-591/10, точка 24).

31. Когато държава членка събира данъци в нарушение на нормите на правото на Съюза, правните субекти имат право да им бъде върнат не само недължимо събраният данък, но и сумите, изплатени на тази държава или удържани от нея в пряка връзка с този данък. В това право се включват и загубите, причинени от невъзможността да бъдат използвани парични суми поради преждевременната изискуемост на данъка (вж. Решение от 8 март 2001 г. по дело Metallgesellschaft и др., C-397/98 и C-410/98, Recueil,

стр. I-1727, точки 87—89, Решение от 12 декември 2006 г. по дело *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, Recueil, стр. I-11753, точка 205, Решение по дело *Littlewoods Retail* и др., точка 25, както и Решение от 27 септември 2012 г. по дело *Zuckerfabrik Jülich* и др., C-113/10, C-147/10 и C-234/10, точка 65).

32. Принципът, въз основа на който на държавите членки е наложено задължението да върнат с лихвите сумите, събрани като данъци в нарушение на правото на Съюза, произтича от това последно право (Решение по дело *Littlewoods Retail* и др., точка 26 и Решение по дело *Zuckerfabrik Jülich* и др., точка 66).

33. В това отношение СЕС вече е приел, че при липсата на правна уредба на Съюза условията, при които тези лихви трябва да бъдат изплатени, по-конкретно ставката и начинът на изчисляване на тези лихви, следва да се предвидят във вътрешния правен ред на всяка държава членка. Тези условия трябва да зачитат принципите на равностойност и на ефективност, да не бъдат по-неблагоприятни от условията във връзка с подобни претенции, основани на разпоредби на вътрешното право, нито организирани по начин, който прави практически невъзможно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза (вж. в този смисъл Решение по дело *Littlewoods Retail* и др., точки 27 и 28).

34. Режим като разглеждания в делото по касационното производство пред ВАС, който ограничава лихвите до размера, начислен от деня, в който е следвало да бъдат възстановени по реда на ал. 1 – 4 на чл. 129 ДОПК, отговаря ли на това изискване. А също размерът следва ли да зависи от това колко дълго е продължила невъзможността за използване на недължимо платената сума, и обхваща ли периода между датата на недължимото плащане на въпросната сума и датата на нейното възстановяване.

35. С оглед на гореизложеното, настоящият състав на Върховния административен съд иска да получи тълкуване на посочените разпоредби – чл. 4, пар. 3 от Договора за Европейския съюз (принцип на лоялно сътрудничество и производните му принципи на равностойност и ефективност), чл. 19, пар. 1, изр. 2 ДЕС, чл. 291, пар. 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз, поради което поставя следните въпроси за преюдициално заключение по чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз:

1. Правото на ЕС допуска ли национален режим като разглеждания в делото по главното производство, който ограничава законните лихви, които се присъждат при възстановяване на осигурителни вноски, събрани в нарушение на правото на Съюза, до лихвите, начислени от деня, следващ датата на искането за възстановяване на главницата?

2. Правото на Съюза и по специално принципите на равностойност и ефективност допускат ли национален режим като разглеждания в делото по главното производство, който ограничава законните лихви, които се присъждат при възстановяване на задължителни осигурителни вноски, събрани в нарушение на правото на Съюза, до лихвите, начислени от деня, следващ датата на искането за възстановяване на тези недължимо внесени/събрани суми до възстановяването им?

С оглед гореизложеното, следва да се отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз със посочения в т. 37 въпрос.

Производството по настоящото дело следва да бъде спряно на основание чл. 631, ал. 1 от ГПК до произнасянето на СЕС.

По изложените съображения, Върховният административен съд, VIII отделение,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение за даване ход на делото по същество от с.з. на 15.09.2020г..

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз по чл. 267, § 1, буква „б” от Договора за функциониране на Европейския съюз със следните въпроси:

1. Правото на ЕС допуска ли национален режим като разглеждания в делото по главното производство, който ограничава законните лихви, които се присъждат при възстановяване на осигурителни вноски, събрана в нарушение на правото на Съюза, до лихвите, начислени от деня, следващ датата на искането за възстановяване на главницата?

2. Правото на Съюза и по специално принципите на равностойност и ефективност допускат ли национален режим като разглеждания в делото по главното производство, който ограничава законните лихви, които се присъждат при възстановяване на задължителни осигурителни вноски, събрани в нарушение на правото на Съюза, до лихвите, начислени от деня, следващ датата на искането за възстановяване на тези недължимо внесени/събрани суми до възстановяването им?

СПИРА производството по адм. дело № 645/2020г. на Върховния административен съд, VIII отделение, до произнасянето на Съда на Европейския съюз.

Да се изготвят служебно преписи от:

1. Ревизионен акт № Р - 02000216000517 - 091 - 001/30.01.2017 година, издаден от ТД - Бургас на НАП

2. Решение № 95/24.07.2017 година на началник на отдел „Обжалване“, изпълняващ правомощията на директор на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика” - Бургас (ОДОП) при ЦУ на НАП.

3. Решение № 942/10.05.2018г. по адм.д. № 1320/2017г. на Бургаския административен съд

4. Решение № 1211/30.01.2019 г. по адм. дело № 9376/2018 г. на Върховния административен съд

5. Искане за прихващане или възстановяване вх. № ИТ-00-1369/13.02.2019 год. подадено в ТД на НАП - Бургас от „АКЗ - Бургас“ ЕООД.

6. АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г. на ТД - Бургас на НАП

7. Решение № 86/23.05.2019 год. на Директорът на Дирекция "Обжалване и данъчно-осигурителна практика" – Бургас, с което е потвърден АПВ № П-02000219025450-004-001/05.03.2019г.

8. С решение № 1652 от 11.10.2019 год. по адм. дело 1311/2019 по описа на административен съд Бургас

9. Касационна жалба срещу решение № 1652 от 11.10.2019 год. по адм. дело 1311/2019 по описа на административен съд Бургас.

Определението не подлежи на обжалване.

**Вярно с оригинала,
секретар:**

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Маруся Димитрова
ЧЛЕНОВЕ: /п/ Свилена Проданова
/п/ Василка Шаламанова

В.Ш.
